

Škola: muzej, iluzija ili muzej iluzija?

Dragi čitatelji,

u MiŠ-u su u više navrata bile prikazane razne optičke iluzije. Stoga smo obišli novootvoreni zagrebački Muzej iluzija i u njemu našli mnoštvo zanimljivih i intrigantnih eksponata, između ostalog i vezanih uz matematiku. Ponovni susret s iluzijama te problemi vezani uz početak nove školske godine potaknuli su me na razmišljanje: Je li školski sustav muzej? Je li školski sustav iluzija? Konačno, je li školski sustav muzej iluzija? Evo nekih teza i misli vezanih uz ova pitanja.

Škola je muzej. Ne radi se tu o starim stolcima ni drvenim šestarima, već o načinima poučavanja, pedagoškim mjerama, ocjenjivanju, planovima i, općenito, kulturi nastave što se teško mijenja. U sadašnjem stanju možemo očitati stanje kad smo mi bili đaci, a iz toga i stanja kada su naši nastavnici bili đaci, te također i nastavnici naših nastavnika. Njemački metodičar Heymann govori o kulturnoj koherenciji u obrazovanju, tj. snažnom kontinuitetu prelaska specifičnosti s jedne generacije na drugu, ma koliko mi mislili da je sada sve novo i drukčije. Primjer za to su tzv. pametne ploče (ali i obična računala) gdje smo vidjeli da se nova sredstva koriste na stari način, bez promjene s obzirom na njihove nove potencijale, jer su načini poučavanja ostali isti. Zato su mi se posebno svidjeli e-tečajevi *GeoGebra* od prije desetak godina u Hrvatskoj u kojima se radu s dinamičnim programom geometrije pristupalo na način i da se mijenja pristup nastavi u smislu istraživačke nastave.

Škola je iluzija. Pogledajte zadatke kojima se koristimo u nastavi matematike, malo ih je autentičnih. Koeficijenti jednadžbe su tako savršeno prirodni ili cijeli brojevi, rješenja su opet neki "lijepi" brojevi. Svaki zadatak ima rješenje, svi podatci iz zadatka trebaju se iskoristiti kako bi se dobilo rješenje itd. Čista iluzija. Ove činjenice ukazuju da nam je naglasak stavljen na mehaničko rješavanje procedura (zato su i stavljeni "lijepi" brojevi u zadatak da ne ometaju postupak koji je u središtu pozornosti). Jasno je zašto određeni dio zadataka treba

biti ovako "umjetan", ali nikako tako velik udio kakav imamo. Iz tog razloga su nam prijeko potrebni projekti u nastavi u kojima će učenik cjelovitije i interdisciplinarno pristupiti autentičnom problemu iz svakodnevice.

Škola je muzej iluzija. U potrazi za starim matematičkim udžbenicima, u ruke su mi došli neki zanimljivi tekstovi i novinski članci stari više od stotinu godina. U njima se naši kolege nastavnici, baš kao i ja u prethodnom odlomku, žale na zadatke koji se koriste u nastavi i daju prijedloge poboljšanja. Baš kao i mi danas, doduše ne uz računalo već s pomoću pera i tinte, naši kolege su davali svoje konkretne prijedloge, promišljali o njima, diskutirali, fantazirali, kritizirali programe, nadali se boljem položaju školstva i nastavnika itd. Sve je isto. U našim današnjim kratkim facebook komentarima u pozadini leži neki sličan komentar ispisan krasopisom na dopisnici. Razlog sličnom sadržaju leži vjerojatno u tome što se sustav u biti nije puno pomakao.

No, ne bih htjela nastaviti u pesimističnom tonu. Muzeji su mjesta na kojima se uči o drugima i o sebi. Važno je jasno znati što želimo, koje elemente tradicije želimo zadržati u obrazovanju, a koji bi se obavezno trebali mijenjati.

Srdačno,

Dubravka Glanović Gračin

Od sada pratite novosti vezane uz časopis **Matematika i škola** i na Facebooku! Uključite se u diskusije, komentirajte... doprinesite da MiŠ bude još bolji.

